

Asia: VN/5969/2019

Selvitys ei-kaupallisen sijaissynnytysjärjestelyn sallimisesta

Taustaselvitys

Määritelmät

Ei lausuttavaa.

Tieteellinen tutkimustieto

-

Sijaissynnytys Suomessa

-

Sijaissynnytyksiä koskeva kansainvälinen lainsäädäntö

-

Kansallinen malli

Rinnasteiset sääntelymallit

Ei lausuttavaa.

Sijaissynnytysjärjestelyiden valvonta

-

Aiottuja vanhempia koskevat edellytykset

-

Sijaissynnyttäjää koskevat edellytykset

-

Muut hoidon edellytykset

-

Raskauden kulku ja lapsen syntymä

-

Korvaukset sijaissyntyjärjestelyistä

-

Vanhemmuuden vahvistaminen ja jälkikäteinen tuki

-

Ehdotuksen vaikutukset

-

Muuta kansallisesta mallista

-

Muuta

Muuta lausuttavaa

Miesten tasa-arvo ry katsoo, että kun hedelmöityshoitolailla kiellettiin sijaissyntyjärjestelyt, lisättiin Suomessa tosiasiallisesti lainsäädännöllistä sukupuolisyrajintaa miehiä kohtaan. Hedelmöityshoitolaki nimittäin mahdollistaa omien biologisten jälkeläisten hankkimisen naispareille ja yksinäisille naisille, mutta sijaissyntytysten kiellon kautta tekee vastaavan mahdottomaksi miespareille ja yksinäisille miehille. Hedelmöityshoitolaki on hyvä esimerkki siitä, kuinka suomalaisessa lainsäädäntötyössä ei huomioida lainkaan miesten oikeuksia. Kun puhutaan lakiesitysten sukupuolivaikutusten arvioinnista, huomiota kiinnitetään ainoastaan siihen, miten naisten oikeudet uuden lainsäädännön myötä kehittyvät. Nykymuodossaan lainsäädäntö on naisia sukupuolen perusteella suosiva ja miehiä sukupuolen perusteella syrjivä.

Miesten tasa-arvo ry pitää tärkeänä, että suomalaisesta lainsäädännöstä karsitaan systemaattisesti pois kaikenlainen sukupuolisyrajinta. Näin ollen Miesten tasa-arvo ry kannattaa sitä, että sijaissyntyjärjestelyt sallitaan Suomessa, myös miespareille ja yksinäisille miehille. Jos Suomessa halutaan oikeasti edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa ja tukea yhdenvertaista vanhemmuutta, miehille ja isille on suotava täysin tasa-arvoiset oikeudet vanhemmuuteen liittyvissä asioissa naisten ja äitien rinnalla. Sijaissyntyjärjestelyjen salliminen osa tätä kokonaisuutta. Yksi askel kohti tasa-arvoisempaa vanhemmuutta.

Miesten tasa-arvo ry korostaa kuitenkin sitä, ettei omien biologisten lasten saaminen ole mikään ihmisoikeus. Sitä ei liioin tule pitää minään subjektiivisena oikeutena. Etusijalle on aina asetettava lapsen oikeudet ja etu. YK:n kansainvälisen lapsen oikeuksien sopimuksen seitsemännessä artiklassa todetaan, että lapsella on, mikäli mahdollista, syntymästään lähtien oikeus tuntee vanhempansa ja olla heidän kasvatettavanaan. Suomi on sitoutunut noudattamaan tätä ihmisoikeussopimusta, joka on laadittu kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien, eli lasten, suojaksi. Tästä huolimatta Suomessa on sallittu hedelmöityshoidot myös naispareille ja yksinäisille naisille. Näiltä lapsilta on

riistetty heidän ihmisoikeutensa tuntee oma isänsä ja olla hänen kasvatettavanaan. Suomen lainsäädäntö on selvästi ristiriidassa kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Miesten tasa-arvo toteaa, ettei tässä ristiriidassa ole valitettavasti mitään yllättävää. Suomessa lapsen oikeuksia poljetaan rutiininomaisesti mm. sallimalla poikavauvojen sukuelinten silpominen ja mahdollistamalla, vieläpä sosiaaliviranomaisten ja tuomioistuinten suosiollisella avustuksella se, että lapset voidaan huoltajuuskiistoissa vieraannuttaa täysin isästään. Lapsen oikeudet eivät Suomessa paljon merkitse.

Ihmisoikeusvelvoitteiden vuoksi Miesten tasa-arvo ry katsoo, että koko hedelmöityshoitolaki olisi syytä ottaa kriittisen uudelleenarvioinnin kohteeksi.

Erno Juuso
Miesten tasa-arvo ry